

Орел-Халік Ю.В.

к.п.н., доцент,

Запорізький державний медичний університет

ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ ЗАСОБАМИ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Вирішити питання ефективного вивчення іноземної мови у вищих навчальних закладах можливо тільки шляхом інтенсифікації навчального процесу, підвищення мотивації вивчення іноземної мови та розвитку культури професійного діалогу студентів, що, свого часу, позитивно впливає на опанування мови загалом. Спеціалістам в наш час доводиться знайомитись з великим обсягом друкованої інформації на іноземній мові та самому її обробляти, тому знання мов стало помічником та своєрідним засобом оволодіння інформацією. З кожним роком значення наукової інформації значно збільшується, зростає об'єм світової наукової літератури. В зв'язку з швидким розвитком науки постає питання ефективного вивчення іноземної мови та озброєння спеціалістів цими знаннями.

Іноземну мову треба вивчати відповідно до потреб певної спеціальності, тобто опанування мовою повинно бути професійно спрямованим. Програма з англійської мови для вищих медичних закладів освіти України передбачає вміння читати оригінальну літературу з фаху з метою накопичення необхідної професійної інформації. Саме в цьому і є мета навчання читання іноземною мовою: читання повинно бути пізнавальним процесом, сприяти фаховому розвитку майбутнього медичного працівника, здатного виконувати свої професійні обов'язки як в Україні, так і поза її межами. Тому, вивчаючи цей предмет, студент має можливість глибше засвоїти і свою спеціальність.

Навчити читати іноземною мовою дуже актуально в немовному вузі, тому що в самому процесі читання можуть успішно вирішуватися завдання практичного, загальноосвітнього та виховного значення. Практична цінність читання полягає в сфері професійних інтересів майбутнього спеціаліста; крім того, майбутні лікарі удосконалюють свої загальні знання з іноземної мови. Таке навчання дозволяє студенту не тільки отримувати інформацію, але й дає можливість оволодіти іншими видами мовленнєвої діяльності. Що стосується загальноосвітнього значення читання, то цей процес передбачає не лише сприймання змісту текстів, він завжди пов'язаний з позамовним, спрямованим на розв'язання комунікативного завдання. Професійно спрямоване вивчення іноземної мови може сприяти формуванню особистості

майбутнього фахівця, якому необхідні знання про досягнення медичних працівників у різних країнах. Отримуючи нові знання про країну, мова якої вивчається, її історію, лікар стає більш ерудованим у сфері своєї спеціальності. Виховне значення читання полягає в розумовому, моральному, ідеологічному та трудовому аспекті.

Реалізація принципу читання як пізнавального процесу передбачає ряд вимог, які стосуються безпосередньо матеріалів для читання та методики роботи над розвитком продуктивних навиків читання. До них належать такі вимоги як глибоке розуміння змісту текстів, усвідомлення їхньої практичної значимості для лікарів, ступінь доступності, сприяння вирішенню певних завдань, які вимагають уміння співставити факти і події, а також аналіз мовних явищ у текстах, якщо виникають деякі труднощі в розумінні змісту.

Особливу увагу необхідно приділити підбору тематики текстів. При підборі тематики текстів на медичних факультетах необхідно дотримуватись лікувально-профілактичної спрямованості, але текст повинен мати свою специфіку і зміст, якісні особливості і характерні риси. Одним з основних критеріїв відбору матеріалу для читання повинна бути його практична користь. Практичне володіння іноземною мовою полягає в умінні випускника використовувати набуті з мови знання в своїй реальній комунікативній діяльності, що визначається специфікою роботи майбутнього фахівця.

Відбір мовного матеріалу залежить від конкретних умов: мети навчання, виду мовленнєвої діяльності, рівня підготовки, терміну навчання, специфіки матеріалу який відбирають, самої процедури відбору.

Відбір текстів для читання повинен визначатися метою занять з іноземної мови та реальними можливостями медиків. Вони повинні відбиратися дуже ретельно і продумано з точки зору їхньої загальноосвітньої і мовної цінності.

На початкових стадіях читання оригінальної літератури особливого значення набуває принцип посиленості.

Зміст тексту повинен бути доступним і цікавим, що сприяє розвитку мимовільної уваги і запам'ятовування. У мовному відношенні не повинно бути багато труднощів, які складно перекладати, а також великої кількості маловживаної лексики. При читанні оригінальних текстів студенти мають покладатися на мовленнєву здогадку, яка базується на потенційному словнику майбутніх лікарів. Як відомо потенційний словник складається з інтернаціональних, багатозначних, похідних, складних, конвертованих слів та фразеологічних одиниць. Коли студенти звикають до неадаптованих текстів і краще орієнтуються в структурі речення, вони менше звертаються до словників, що значно

підвищує ефективність їх роботи над текстом та сприяє розвитку продуктивних навичок читання.

Велике значення в вивченні іноземної мови має її зв'язок з іншими дисциплінами. Опора на міжпредметні зв'язки є однією з вимог при відборі іншомовних текстів для читання у вищому навчальному закладі.

Іноземна мова - загальноосвітня дисципліна, але вона повинна бути пов'язана з фаховими дисциплінами. Саме цей зв'язок надає іноземній мові належного статусу. При вивченні іноземної мови найважливішим фактором є можливість надати або отримати інформацію про певні фахово-орієнтовані речі, які входять у коло інтересів майбутніх фахівців. Задля цього необхідно належним чином організувати і систематизувати лексичний матеріал мови, яка вивчається.

Професійна спрямованість занять з іноземної мови дає можливість практичного використання знань та умінь, які набувають студенти, як майбутні фахівці.

Запорізький державний медичний університет готує фахівців для міністерства охорони здоров'я України. Анатомія, гістологія, біохімія - фахові дисципліни. В інституті студенти вивчають ознаки захворювань, кваліфікацію хвороб, розвиток хвороб, засоби лікування, медичні препарати. Отже, на заняттях з іноземної мови студенти повинні читати літературу, що стосується цих питань.

Є певні вимоги, яких слід дотримуватися при доборі літератури:

- тематичний матеріал повинен складатися з оригінальних текстів;
- лексичні одиниці мають бути фахово-орієнтованими;
- граматичні конструкції не повинні ускладнювати розуміння змісту тексту;
- тематика лексичного матеріалу повинна бути різноманітна;
- інформація, яка є в тексті має бути більш менш знайома студентам з попереднього досвіду (під час читання людина перш за все спирається на свій досвід і знання, які зберігає її пам'ять і які вона мобілізує у потрібний момент);
- студенти повинні знати сам предмет, якому присвячений текст (знання предмета у багатьох випадках може компенсувати деяке незнання мовного матеріалу, а досвід дає можливість практично зрозуміти зміст того, що читають).

Все це полегшує процес читання та сприяє ефективності навчання в цілому. Паралельне вивчення певних тем на заняттях з іноземної мови та спеціальних предметів сприятиме підвищенню якості мовної і загальноосвітньої підготовки майбутніх працівників медичної сфери.

Список використаних джерел:

1. Мельник В.М. Искусство быстрого и интенсивного чтения: [текст] / В.М. Мельник. - К.-1990. – с.157
2. Зеленська О.П. Вимоги до тематики та змісту текстів з фаху англійською мовою/ О.П. Зеленська. - Л.-1999. – С.12 5-131

Ярославцева М.І.

старший викладач,

*Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*

**МОТИВАЦІЙНО-ЦІННІСНИЙ КОМПОНЕНТ СТРУКТУРИ
ПРОФЕСІЙНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ МАЙБУТНЬОГО
ФАХІВЦЯ З ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ**

Актуальність проблеми професійної самореалізації студента зумовлюється концептуальними положеннями та державними вимогами оновлення освіти в Україні, спрямованими на становлення особистості майбутнього педагога, розвиток його здібностей і обдарувань.

Наукові розробки Г. Балла, О. Волощенко, І. Зязюна, М. Костенко, І. Краснощок, Л. Мільто, В. Моляко, О. Пехоти, С. Сисоєвої, В. Сластьоніна, Л. Левченко, І. Шемелюк, Т. Яценко присвячені розвитку творчої, гармонійної особистості, яка спроможна реально будувати й стверджувати демократичне та цивілізоване суспільство України. Важливим надбанням вищезазначених психологів та педагогів є вивчення та дослідження особливостей становлення та розвитку особистості студента, особливо в аспекті його самореалізації.

Аналіз сучасної психолого-педагогічної літератури свідчить про неослабну увагу вчених до становлення людини у професії, її успішне самоздійснення та самореалізацію. Тому поняття самореалізації досить часто пов'язується з професійною діяльністю (А. Маслоу, І. Кон), адже саме вона утворює основну форму активності людини, задає напрям розвитку її особистості і саме вона для більшості людей дає можливість задовольнити свої потреби, ствердити себе як особистість.

Професійну самореалізацію студента в навчальному процесі ми розуміємо як процес і рівень свідомого, за власною ініціативою, прагнення до самовиявлення та реалізації своїх можливостей протягом теоретичної та практичної підготовки у ВНЗ.